

An Analytical Study of Youth Development of the Department of Observance according to Buddhhadhamma

Phramahajhirawat (Aitthiyhano Phetshee)¹ Phrasrisuttipog² and Sirirote Namsena³

Received: October 02, 2023

Revised: October 15, 2023

Accepted: October 15, 2023

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the problems of youth; 2) to study youth development according to Buddhhadhamma; and 3) to analyze youth development of the Department of Observance according to Buddhhadhamma. This research was a qualitative field research. The research was based on in-depth interviews with 29 people. The results of the research found that 1) in terms of the causes of youth problems, the origin of many problems was a problem that was related to the family, such as the problem of family separation and affecting upbringing or even a family was not separated if the upbringing was imperfect due to duties or the economic situation of the family that can have a negative effect on the youth as well; 2) in the aspect of youth development according to Buddhhadhamma, basic factors of youth development (Paratoghosa), basic factors of development were external factors. It was a part of Paratoghosa, consisting of 2.1) in terms of Patirupadesa, the environment was an important factor and was important to the quality of life of youth, both in the worldly and religious ways,

¹⁻³ Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: Jiraaaa1967@gmail.com Tel. 098-8096681

2.2)Kalyanamittata; good friendship consisted of kindness and faith, inviting people to consult, asking for wisdom. It liked the shade of a large tree whose shade can be seen from far away. Those wanted to go and live there to escape the heat and felt comfortable, 2.3) Yonisomanasikaran was a consideration and then applied to the youth's lives; and 2.4) the process of youth development according to Tisikkha was development with Sila, Samadhi and Panya; and 3) analyzing the youth development of the Department of Observance according to Buddhaddhamma, it was found that the problems of children and youth were the complex problems and had many negative consequences. It was not limited to only children and youth who were in the justice process, but also included the behavior of youths who were apart from the youths under the care of the Department of Observance. There were still a lot of them in general society of Thai society. This resulted in the moral deterioration and potential of the country's population in the future, leading to an understanding the causes and mechanisms of youth problems.

Keywords: Analysis, Youth Development, Department of Observance,
Buddhaddhamma

ศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาเยาวชนของกรมพินิจตามหลักพุทธธรรม

พระมหาจิรวัฒน์ (อิทธิญาโณ เพชรศรี)¹ พระศรีสุทธิพงศ์² และศิริโรจน์ นามเสนา³

Received: October 02, 2023

Revised: October 15, 2023

Accepted: October 15, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาของเยาวชน 2) ศึกษาการพัฒนาเยาวชนตามหลักพุทธธรรม และ 3) วิเคราะห์การพัฒนาเยาวชนของกรมพินิจตามหลัก พุทธธรรม งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม โดยศึกษาค้นคว้าจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 29 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) สาเหตุแห่งปัญหาเยาวชน จุดเริ่มต้นของปัญหาหลายปัญหา เป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวทั้งสิ้น เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยกและส่งผลถึงการอบรมเลี้ยงดู หรือแม้แต่ครอบครัวที่ไม่แตกแยกหากการอบรมเลี้ยงดูไม่สมบูรณ์ อันเนื่องมาจากหน้าที่การงาน หรือสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวล้วนส่งผลในทางลบแก่เยาวชนได้เช่นกัน 2) การพัฒนาเยาวชนตามหลักพุทธธรรม ปัจจัยพื้นฐานการพัฒนาเยาวชน (ปรโตโมสะ) ปัจจัยพื้นฐานการพัฒนา คือ ปัจจัยที่เป็นปัจจัยภายนอก เป็นส่วนของปรโตโมสะ ประกอบด้วย 2.1) ปฏิรูปประเทศ สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญและมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของเยาวชน ทั้งในทางโลกและทางธรรม 2.2) กัลยาณมิตร การมีกัลยาณมิตรที่ดีประกอบด้วยเมตตา ศรัทธาสมบัติ ชวนให้เข้าไปปรึกษาหารือ สอบถามแสวงปัญญา เหมือนร่มไม้ใหญ่ที่มองเห็นร่มเงาแต่ไกลแล้ว อยากเข้าไปอาศัยหลบร้อนให้สบายใจ 2.3) โยนิโสมนสิการ การพิจารณาแล้วนำไปดำเนินชีวิตเยาวชน และ 2.4) กระบวนการการพัฒนาเยาวชนตามหลักไตรสิกขา คือ พัฒนาด้วยศีลพัฒนา ด้วยสมาธิและพัฒนา ด้วยปัญญา และ 3) วิเคราะห์การพัฒนาเยาวชนของกรมพินิจตามหลักพุทธธรรม พบว่า ปัญหาเด็กและเยาวชน เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน และมีผลในทางลบมากมายมหาศาล ไม่จำเพาะเด็กและ

¹⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Corresponding author, e-mail: Jiraaa1967@gmail.com Tel. 098-8096681

เยาวชนที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น พฤติกรรมของเยาวชนที่อยู่นอกเหนือจากเยาวชนที่อยู่ใน การดูแลของกรมพินิจฯ ก็ยังมีอยู่มากในสังคมทั่วไปในสังคมไทย ซึ่งมีผลถึงความเสื่อมโทรมทาง ศีลธรรมและศักยภาพของประชากรของประเทศในอนาคตทำให้เกิดความเข้าใจต่อสาเหตุและกลไก การเกิดปัญหาของเยาวชน

คำสำคัญ: การวิเคราะห์, การพัฒนาเยาวชน, กรมพินิจ, หลักพุทธธรรม

บทนำ

ปัญหาเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมไทยปัจจุบัน ปัญหาของวัยรุ่นใน สังคมไทยรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมเมือง ประกอบกับวัยรุ่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโต มีความ เปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นประสบปัญหามากมาย เช่น ปัญหาเรื่องของการต่อต้านผู้ใหญ่ ไม่ค่อยเชื่อฟังในสิ่งที่ผู้ปกครองบอก ส่วนใหญ่จะเชื่อเพื่อนและไปตามเพื่อน อารมณ์ความรุนแรงของวัยรุ่นทำให้เกิดผลกระทบและปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย กรมพินิจและ คຸ້ມครองเด็กและเยาวชน สังกัดกระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานรัฐที่มีความสำคัญและเป็น ประโยชน์โดยตรงต่อการบำบัดแก้ไขและฟื้นฟูตามสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนดังกล่าว โดย หน้าที่หลักของกรมพินิจฯ คือ นำวิธีการอื่นที่ไม่ใช่การลงโทษเด็กและเยาวชนโดยเป็นลักษณะ ที่ ผสมผสานกันระหว่างการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู และพัฒนาเด็ก และเยาวชนที่กระทำความผิดอาญา สถิติของกรมพินิจและคຸ້ມครองเด็กและเยาวชนของกระทรวงยุติธรรม

ปัญหาการเสพยาเสพติดคือปัญหาของเยาวชนไทยจากสถิติของกรมพินิจและ คຸ້ມครองเด็กและเยาวชน (2553) จากตัวอย่างปี พ.ศ.2552-พ.ศ.2554 และปี พ.ศ.2561-พ.ศ.2563 เยาวชนผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่ มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คือ เฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 41.67 ของคดีทั้งหมดและคดีที่เหลือนอกจากนี้ ก็ล้วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เกือบทั้งสิ้น ชี้ให้เห็นปัญหายาเสพติดในเยาวชนเป็นปัญหาที่ต้องได้รับความสนใจ เอาใจใส่ รวมถึง หาวิธีการแก้ไขอย่างถูกต้องจริงจังและเร่งด่วน ก่อนที่จะกลายเป็นปัญหาสังคมที่เสื่อมโทรม ในอนาคต เยาวชนที่ต้องอยู่ในการดูแลของกรมพินิจและคຸ້ມครองเด็กและเยาวชน พบว่า ส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวที่แตกแยกและอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายาย จบการศึกษาหรืออยู่ระหว่างการศึกษา

ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมีสาเหตุมาจากการคบเพื่อนมากที่สุด แต่หากพิจารณาโดยรวมแล้ว ต้นเหตุของปัญหาจริง ๆ คือ การล่มสลายของสถาบันครอบครัวส่งผลถึงขาดการอบรมเลี้ยงดู ขาดความรักความเมตตา นำไปสู่การเรียกร้องความสนใจเนื่องสมภาวะจิตใจที่ถูกโดดเดี่ยว เกิดความอ้างว้างไร้ที่พึ่งที่ปรึกษา จึงเกิดการรวมกลุ่มของเยาวชนที่มีสภาพเดียวกัน นำไปสู่พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายอื่น ๆ

การนำหลักพุทธธรรมมาใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมแนวพุทธพระพุทธศาสนาสอนแก้ปัญหาชีวิตและช่วยให้พ้นทุกข์ได้คนไทยได้รับผลจากการแก้ปัญหาและระงับความทุกข์ด้วยอาศัยหลักธรรมของพระพุทธศาสนามามากต่อมากทั้งในอดีตและปัจจุบัน คือ มโนทุจจิต 3 คือ อกุศลกรรมที่เกิดทางใจ เพียงแต่คิดไว้ในใจยังไม่ได้กระทำออกมาทางกาย ทางวาจา ก็ได้ชื่อว่า เป็นการทำบาปแล้ว มโนทุจจิต 3 ได้แก่ (ที.ส. (ไทย) 9 /217/74) 1) อภิขมา คือความเพ่งเล็ง ในทรัพย์สินของผู้อื่นและอยากได้ทรัพย์สินของผู้อื่น เพื่อให้มาเป็นของตน องค์ธรรม ได้แก่ โลภเจตสิก โลภะ มี 2 อย่าง คือ 1.1) ความอยากได้โดยชอบธรรม 1.2) ความอยากได้โดยไม่ชอบธรรม 2) พยาบาท คือ ความมุ่งร้าย คิดทำลายประโยชน์และความสุขของผู้อื่น องค์ธรรม ได้แก่ โทสะ คือ ความโกรธที่เป็นมุ่งทำให้ผู้อื่นได้รับความวิบัติ พยาบาทจะมีโทษน้อยหรือมากก็เป็นเช่นเดียวกันกับพรุสวาท องค์ประกอบของพยาบาท มี 2 ประการ 1) มีผู้อื่นคิดที่จะให้ความเสียหายเกิดกับผู้อื่น 2) มิจฉาทิฎฐิ คือ ความเห็นผิด ความรู้ผิด ความเชื่อผิด คนที่มีความรู้ใด ๆ ก็ตาม ที่ไม่ตรงกับตามความเป็นจริง ความรู้นั้นเป็นมิจฉาทิฎฐิทั้งสิ้น ถือว่าเป็นประธานของพฤติกรรม มนุษย์ทั้งหลาย เพราะเมื่อคิดผิดเสียแล้วการกระทำที่รับคำสั่งจากภายใน คือ ใจก็ผิดไปด้วย

การแก้ปัญหาชีวิต ผู้ที่แก้ปัญหาชีวิตได้ แก้ปัญหาเป็น ชีวิตจะดำเนินไปด้วยความสุข คือ การทำกรรมทั้ง 3 ประการ คือ กายกรรม วจีกรรม และมโนกรรม ได้อย่างถูกต้อง จึงดำเนินชีวิตของเยาวชนเป็น ไปได้ด้วยดี พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2555) ได้กล่าวไว้ในหนังสือพุทธธรรม ตอน 5 ชีวิตควร เป็นอยู่อย่างไร บุพภาคของการศึกษา 2 โยนิโสมนสิการ บทที่ 13 ว่า การดำเนินชีวิตนั้น มองในแง่หนึ่งก็คือ การดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้อยู่รอด หรือการนำชีวิตไปให้ล่องพ่น สิ่งบีบคั้น ตัดขาดข้อข้องเพื่อให้เป็นอยู่ได้ด้วยดี การดำเนินชีวิตที่มองในแง่นี้ พูดอย่างสั้น ๆ ก็คือ การแก้ปัญหาหรือการดับทุกข์ ผู้ที่แก้ปัญหาได้ถูกต้อง ล่องพ่นปัญหาไปได้ด้วยดี ก็ย่อมเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตเป็นอยู่อย่างไรทุกข์ โดยนัยนี้การดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องได้ผลดี ก็คือ การรู้จัก แก้ปัญหา หรือเรียกว่าง่าย ๆ ว่าแก้ปัญหาเป็น

สรุปได้ว่ามองอีกแง่หนึ่งการดำเนินชีวิตของคนเรา คือ การประกอบกิจกรรม หรือทำการต่าง ๆ โดยเคลื่อนไหว แสดงออกเป็นพฤติกรรมทางกายบ้าง ทางวาจาบ้าง ถ้าไม่แสดงออกมาภายนอก ก็ทำอยู่ภายใน เป็นพฤติกรรมของจิตใจ พุตรรวมง่าย ๆ ว่า ทำ พูด คิด หรือใช้คำศัพท์ว่า กายกรรม วจีกรรม และมโนกรรม ที่มีชื่อรวมเรียกว่ากรรมทางไตรทวาร จากหลักธรรมที่กล่าวมา หากไม่พิจารณาอย่างถ่องแท้แล้ว เยาวชนของกรมพินิจฯ จะต้องอาศัยผู้คนรอบข้าง สังคมที่อาศัยอยู่ เพื่อน อาจารย์ มีส่วนในการปลูกฝังมีจิตวิญญาณให้เกิดขึ้น รวมถึงการที่จะต้องจากครอบครัวมา เพื่อการเรียนรู้ การศึกษา โดยอยู่กันตามลำพัง ไม่มีพ่อแม่คอยแนะนำ สั่งสอนด้วยความรัก ความเมตตาต่างหากที่เป็นดั่งเบ้าหลอมให้เยาวชนที่มีความหลงผิดเช่นนั้น แม้จะเคยผิดพลาดจนแทบถอนตัวไม่ขึ้น คุณค่าในเรื่องราวของเยาวชน ผู้หลงผิดก็เป็นอุทาหรณ์แก่ตนเอง และผู้อื่นได้ สามารถเปลี่ยนชีวิตด้วยพระธรรม จนพ้นจากบ่วงกรรมของคนเลวมาเป็นคนดีในสังคม เป็นเยาวชนที่ดีของชาติ เป็นอุทาหรณ์แก่ชนรุ่นหลังผู้หลงผิดได้ ดังประโยคที่ว่า “ไม่มีคำว่าสายสำหรับการกลับตัว เป็นคนดี” ให้คนทั้งโลกเข้าใจอย่างไร้ข้อกังขาใด ๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของเยาวชน
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาเยาวชนตามหลักพุทธธรรม
3. เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาเยาวชนของกรมพินิจตามหลักพุทธธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Documentary Research) เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย (มจร) คัมภีร์อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และศึกษาทฤษฎี กฎ และหลักการอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชน
2. ศึกษาข้อมูลจากสถิติ รายงาน ของกรมพินิจฯ งานวิจัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนฯ จำนวน 29 คน โดยเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. สาเหตุแห่งปัญหาเยาวชน จุดเริ่มต้นของปัญหาหลายปัญหาเป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวทั้งสิ้น เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยกและส่งผลถึงการอบรมเลี้ยงดู หรือแม้แต่ครอบครัวที่ไม่แตกแยกหากการอบรมเลี้ยงดูไม่สมบูรณ์ อันเนื่องมาจากหน้าที่การงานหรือสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวก็ตาม ล้วนส่งผลในทางลบแก่เยาวชนได้เช่นกัน หรือครอบครัวที่ไม่พร้อมในการเป็นครอบครัวอันเกี่ยวเนื่องด้วยอายุและวัยของบิดามารดา ขาดความรักความเข้าใจกันในการอบรมเลี้ยงดูก็เป็นเหตุของปัญหาเยาวชนได้เช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถแยกวิเคราะห์ในทางพระพุทธศาสนาตามลำดับได้ดังนี้คือ สาเหตุแห่งปัญหาเยาวชน คือ มโนทุจริต ที่เกิดจากการเรียนรู้ของเยาวชนที่มีผลมาจากครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีความคุ้นเคยมาแต่กำเนิดคือ การสัมผัส การกระทบ การถูกต้องที่ทำให้เกิดความรู้สึก และเมื่อมีความประจวบกันแห่งสามสิ่ง คือ อายุขณะภายใน (ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ) อายุขณะภายนอก (รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์) และวิญญาน (อารมณ์+วัตถุ+วิญญาน) = (ผัสสะ)

2. การพัฒนาเยาวชนตามหลักพุทธธรรม ปัจจัยพื้นฐานการพัฒนาเยาวชน (ปรโตโมสะ) ปัจจัยพื้นฐานการพัฒนา คือปัจจัยที่เป็นปัจจัยภายนอก เป็นส่วนของปรโตโมสะ ประกอบด้วย

2.1 ปฏิรูปเทศ สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญและมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของเยาวชน ทั้งในทางโลกและทางธรรม

2.2 กัลยาณมิตร การมีกัลยาณมิตรที่ดี ประกอบด้วยเมตตา ศรัทธาสมบัติ ขวนให้เข้าไปปรึกษาหารือ สอบถาม แสวงปัญญา เหมือนร่มไม้ใหญ่ที่มองเห็นร่มเงาแต่ไกลแล้วอยากเข้าไปอาศัยหลบร้อนให้สบายใจ

2.3 โยนิโสมนสิการ เนื่องจากการดำเนินชีวิตเยาวชน ในอดีตนั้นต้องดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้ความไม่สมบูรณ์และบกพร่องในด้านความรู้ ความคิดและการปฏิบัติ ดำเนินชีวิตโดยขาดกัลยาณมิตร ที่จะชี้แนวทางในทางที่ถูกต้อง จึงไม่รู้ว่าอะไรเป็นสาระที่แท้จริง อะไรสำคัญ หรือผิดถูกอย่างไร การรับรู้รวมถึงประสบการณ์ที่พบเจอ จึงเป็นไปในเฉพาะด้านที่เป็นลบและมีโทษ

2.4 กระบวนการการพัฒนาเยาวชนตามหลักไตรสิกขา ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้หลักไตรสิกขาเป็นกรอบการพัฒนา โดยใช้หลักสติปัฏฐาน 4 เป็นเครื่องมือ (งานของจิต) และใช้หลักอิทธิบาทสี่กำหนดเป้าหมายเพื่อให้สำเร็จสมบูรณ์ตามหลักไตรสิกขา

3. วิเคราะห์การพัฒนาเยาวชนของกรมพินิจตามหลักพุทธธรรม พบว่า ปัญหาเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน และมีผลในทางลบมากมายมหาศาล ไม่เฉพาะเด็กและเยาวชนที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น พฤติกรรมของเยาวชนที่อยู่นอกเหนือจากเยาวชนที่อยู่ในการดูแลของกรมพินิจฯ ก็ยังมีอยู่มากในสังคมทั่วไปในสังคมไทย ซึ่งมีผลถึงความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม และศักยภาพของประชากรของประเทศในอนาคตทำให้เกิดความเข้าใจต่อสาเหตุและกลไกการเกิดปัญหาของเยาวชน ซึ่งพบว่า ครอบครัว การเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม สติปัญญา การศึกษา อาชีพ การคบเพื่อน การถูกระตุ้นเร้าจากสื่อ และประสบการณ์ในอดีต การถูกล่วงละเมิด และปัญหาภายในครอบครัว ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมของเยาวชน ดังนั้น สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเยาวชน จึงมาจากครอบครัว สภาพแวดล้อมฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและอุปนิสัยแห่งวัย ก่อให้เกิดมโนทุจริต และสั่งสมเป็นอนุสัยนอนเนื่องอยู่ภายใน และเมื่อถูกระตุ้นจากเพื่อนและสภาพแวดล้อม สื่อจึงกระทำให้พฤติกรรมที่ผิดพลาด หากจะกล่าวถึงการกระทำความผิดของเยาวชนในกรมพินิจฯ พบว่า จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้เยาวชนมีพื้นฐานของการขาดความรัก ความอบอุ่น และแสดงออกในทางพฤติกรรมที่มีแนวโน้มของความก้าวร้าวรุนแรง ประกอบกับอารมณ์ที่ไม่มั่นคงจึงถูกชักจูงได้ง่าย

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาเยาวชน พบว่า จากข้อมูลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ปี 2552 ถึง ปี พ.ศ.2563 เด็กและเยาวชนถูกตัดสินและต้องอยู่ในการดูแลของกรมพินิจฯ ตามคำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัว ตามฐานความผิด และคดีเกี่ยวกับยาเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด ส่วนคดีอื่น ๆ นอกจากนี้ ส่วนใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งสิ้น ทั้งนี้เป็นเพราะปัญหาครอบครัว ซึ่งเป็นสาเหตุหลักและเกี่ยวข้องกับปัญหาเยาวชนทั้งหมด เป็นลูกโซ่ที่เกี่ยวเนื่องกันมา เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยกมีผลต่อการอบรมเลี้ยงดู และปัญหาการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่สมบูรณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม เป็นแหล่งจำหน่ายยาเสพติด มีผลต่อการศึกษาของเยาวชน ส่วนใหญ่ออกจากระบบการศึกษากลางคัน ศึกษาไม่จบ หลักสูตรที่กำหนด เยาวชนมีอารมณ์ที่อ่อนไหว และเชื่องง่าย จึงถูกชักจูงได้ง่าย ทั้งจากเพื่อนและการเสพล่อ ซึ่งมีผลมาถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมในทางที่ผิด ทำนองคลองธรรม และผิดกฎหมายบ้านเมือง มีคดีเกี่ยวกับยาเสพติดเกี่ยวกับเพศ และเกี่ยวกับทรัพย์สิน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของโยธิน จารุจุฑารัตน์ (2552)

กล่าวว่า เยาวชนไม่ฉลาด ต่อต้าน มีแนวโน้มของความก้าวร้าว ขาดการอบรม ดูแลที่ถูกต้อง ทำให้เยาวชนเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากกลุ่มเพื่อนได้ง่าย ประกอบกับเมื่อเยาวชนกระทำความผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จึงส่งผลให้เยาวชนมีโอกาสนำไปกระทำความผิดซ้ำด้วยพฤติกรรมที่มีแนวโน้มของการใช้ความรุนแรงได้มากขึ้นด้วย

2. การพัฒนาเยาวชนของกรมพินิจตามหลักพุทธธรรม พบว่า การพัฒนาเยาวชนตามหลักพุทธธรรม ปัจจัยพื้นฐานการพัฒนาเยาวชน (ปรโตโฆสะ) ปัจจัยพื้นฐานการพัฒนา คือ ปัจจัยที่เป็นปัจจัยภายนอก เป็นส่วนของปรโตโฆสะ ประกอบด้วย 2.1 ปฏิจจุปเพส สภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยสำคัญและมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของเยาวชนทั้งในทางโลกและทางธรรม 2.2 กัลยาณมิตร การมีกัลยาณมิตรที่ดี ประกอบด้วย เมตตา ศรัทธาสมบัติ ขวนให้เข้าไปปรึกษาหารือ สอบถาม แสวงปัญญา เหมือนร่มไม้ใหญ่ที่มองเห็นร่มเงาแต่ไกล แล้วอยากเข้าไปอาศัยหลบร้อนให้สบายใจ 2.3 โยนิโสมนสิการ เนื่องจากการดำเนินชีวิตเยาวชนในอดีตนั้นต้องดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้ความไม่สมบูรณ์และบกพร่องในด้านความรู้ ความคิดและการปฏิบัติ ดำเนินชีวิตโดยขาดกัลยาณมิตรที่จะชี้แนวทางในทางที่ถูกต้อง จึงไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นสาระที่แท้จริง อะไรสำคัญ หรือผิดถูกอย่างไร การรับรู้รวมถึงประสบการณ์จึงเป็นไปในเฉพาะด้านที่เป็นลบและมีโทษ 2.4 กระบวนการพัฒนาเยาวชน ตามหลักไตรสิกขา ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้หลักไตรสิกขา เป็นกรอบการพัฒนา คือ ปัจจัยที่เป็นปัจจัยภายใน สอดคล้องกับแนวคิดของพระศรีรัตนวิมล (2563) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย หลักสมถภาวนา และวิปัสสนาภาวนา โดยหลัก 2 อย่างนี้มุ่งเน้นให้ผู้รับคำปรึกษาได้ฝึกจิตให้มีความเข้มแข็ง มีสมาธิในการเผชิญกับปัญหา ความทุกข์ที่ตนได้ประสบ และได้พิจารณาตามความเป็นจริง ด้วยปัญญา รู้เท่าทันความคิด มีให้กิเลสครอบงำ โดยเฉพาะการมีจิตสำนึกในหลักศีลธรรม อันเป็นบรรทัดฐาน ความดีงามของพุทธศาสนิกชน หลักภาวนาสามารถนำไปแก้ไขปัญหจริยธรรมของเยาวชน เพราะเป็นกระบวนการควบคุมความประพฤติทางกาย ทางวาจา ทางใจ อันเป็นจริยธรรมขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ และเป็นตัวชี้วัดถึงความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

3. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาเยาวชนของกรมพินิจตามหลักพุทธธรรม พบว่า ปัญหาเด็กและเยาวชน เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน และมีผลในทางลบ ไม่จำเพาะเด็กและเยาวชนที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น พฤติกรรมของเยาวชนที่อยู่นอกเหนือจากเยาวชนที่อยู่ในการดูแลของกรมพินิจฯ ก็ยังมีอยู่มากในสังคมทั่วไปในสังคมไทย ซึ่งมีผลถึงความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและ

ศักยภาพของประชากรของประเทศในอนาคตทำให้เกิดความเข้าใจต่อสาเหตุและกลไกการเกิดปัญหาของเยาวชน ซึ่งพบว่า ครอบครัว การเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม สถิติปัญหา การศึกษา อาชีพ การคบเพื่อน การถูกระงับเร้าจากสื่อ และประสบการณ์ในอดีต การถูกล่วงโทษ และปัญหาภายในครอบครัว ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมของเยาวชน สอดคล้องกับงานวิจัยของโยธิน จารุจุฑารัตน์ (2552) กล่าวว่า เยาวชนไม่ฉลาด ต่อต้าน มีแนวโน้มของความก้าวร้าว ขาดการอบรม ดูแลที่ถูกต้อง ทำให้ เยาวชนเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากกลุ่มเพื่อนได้ง่าย ประกอบกับเมื่อเยาวชนกระทำความผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จึงส่งผลให้เยาวชนมีโอกาสในการกระทำความผิดซ้ำด้วย พฤติกรรมที่มีแนวโน้มของการใช้ความรุนแรงได้มากขึ้นด้วย

สรุปได้ว่าดังนั้น สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเยาวชนกมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จึงมาจากครอบครัว สภาพแวดล้อม ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และอุปนิสัยแห่งวัย ก่อให้เกิดมโนทุจริต และสั่งสมเป็นนิสัยนอนเนื่องอยู่ภายใน และเมื่อถูกระงับเร้าจากเพื่อนและสภาพแวดล้อม สื่อ จึงกระทำความผิดที่ผิดพลาด หากจะกล่าวถึงการกระทำความผิดของเยาวชน ในกมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้เยาวชนมีพื้นฐานของการขาดความรัก ความอบอุ่น และแสดงออกในทางพฤติกรรมที่มีแนวโน้มของความก้าวร้าวรุนแรงประกอบกับอารมณ์ที่ไม่มั่นคงจึงถูกชักจูงได้ง่าย

องค์ความรู้ใหม่

ปัญหาเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน และมีผลในทางลบ พฤติกรรมของเยาวชน ที่อยู่นอกเหนือจากเยาวชนที่อยู่ในการดูแลของกมพินิจฯ ก็ยังมีอยู่มากในสังคมทั่วไปในสังคมไทย ซึ่งมีผลถึงความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและศักยภาพของประชากรของประเทศในอนาคต ทำให้ เกิดความเข้าใจต่อสาเหตุและกลไกการเกิดปัญหาของเยาวชน ซึ่งพบว่า ครอบครัว การเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม สถิติปัญหา การศึกษา อาชีพ การคบเพื่อน การถูกระงับเร้าจากสื่อ และประสบการณ์ในอดีต การถูกล่วงโทษ และปัญหาภายในครอบครัว ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมของเยาวชน สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก คือ ความรัก ความเมตตา ความเข้าใจในตัว of เยาวชน และสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร ดังนั้นการมีกัลยาณมิตรที่ดีถือเป็นจุดเริ่มของการพัฒนา อย่างมีเป้าหมาย การที่เยาวชนได้รับการฝึกตามลำดับ ที่ได้กล่าวมา อาจिनกรรม ของเยาวชนย่อมส่งผลให้

ธรรมทั้งหลายเพื่อการฝึกหัดพัฒนาเจริญขึ้น มีความสงบ มั่นคงในจิตใจสมาธิจึงเจริญขึ้น โดยเฉพาะเมื่อโยนิโสมนสิการเกิดขึ้นและเจริญแล้ว ย่อมทำให้ ตัณหาและอุปาทานลดลงไปด้วย

การพัฒนาสมรรถภาพของจิตใจของเยาวชนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ก็คือการฝึกฝนสมาธิให้สงบใส มีกำลังเพื่อให้จิตพร้อมนำมาใช้งานได้อย่างเต็ม ประสิทธิภาพ เป็นกัมมียัง เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลต่อให้ กระบวนการเสริมสร้าง พัฒนาให้เกิดปัญญาขึ้น และการฝึกหัดพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นอาจิณกรรม ของเยาวชนย่อมส่งผลให้ ธรรม ทั้งหลายเพื่อการฝึกหัดพัฒนาเจริญขึ้น มีความสงบมั่นคงในจิตใจสมาธิจึงเจริญขึ้น โดยเฉพาะ เมื่อโยนิโสมนสิการเกิดขึ้น และเจริญแล้ว ย่อมทำให้ตัณหาและอุปาทาน อันเป็นสาเหตุของการกระทำความผิดลดลงไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ต้องนำงานวิจัยนี้ ทำเป็นโครงการพัฒนาเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
2. เมื่อทำเป็นโครงการ จะต้องคัดเลือกเยาวชนที่มีความพร้อมก่อนเป็นอันดับแรก เพราะเยาวชน ส่วนใหญ่ ยังไม่พร้อมที่จะได้รับการฝึก อันมีเหตุปัจจัยที่เป็นมิชฌาติภูมิจิที่สะสมมายาวนาน
3. เมื่อทำเป็นโครงการจะต้องเพิ่มส่วนของการฝึกวินัย กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากหน่วยงานการทหารอย่างเข้มงวด เพราะการถูกปล่อยปละละเลยมานาน จนขาดระเบียบวินัย อันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา
4. ต้องมีการคัดเลือกคุณสมบัติ และสัมภาษณ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโครงการ เพราะการพัฒนาเยาวชนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กลุ่มนี้ต้องใช้ความเข้าใจ และมีความอดทนอย่างสูง จึงจะสำเร็จได้

เอกสารอ้างอิง

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2553). รายงานสถิติคดีประจำปีงบประมาณ 2552.

กรุงเทพฯ : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2555). *พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรว
แอนด์โฮม จำกัด.

พระศรีรัตนวิมล. (2563). การให้คำปรึกษาเยาวชนตามหลักภาษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย. *Journal of Roi Kaensarn Academy*, 5(2), 1-5.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

โยธิน จารุจุฑารัตน์. (2552). *กรณีศึกษาของเยาวชนที่กระทำความผิดคดีฆ่าผู้อื่นโดย เจตนา
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาคลินิกและชุมชน). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.